

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคนต้องรู้จักวางแผนทางในการใช้ชีวิต หากขาดการวางแผนทางในการดำเนินชีวิต อาจทำให้หลงผิดก้าวสู่อบายได้ง่าย เพราะการได้เกิดมาเป็นคนในชาตินี้ถือว่าในอดีตชาติได้สร้างกุศลกรรมไว้มากพอสมควร ดังนั้นผู้ที่หวังความสุข ความเจริญ ในชีวิตจึงควรดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท มุ่งหวังสร้างแต่สิ่งอันเป็นกุศลกรรม อันจะก่อให้เกิดความงามทั้งกาย วาจา และใจ

พระพุทธศาสนานั้นได้วางแนวทางแห่งการประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงซึ่งความดีโดยมุ่งเน้นที่กาย วาจา และใจ เป็นหลักในการสร้างจิตให้เป็นกุศล เพื่อที่จะได้ไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์เป็นเทวดา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธธรรมที่เรียกว่า กุศลกรรมบถ^๑ ซึ่งเป็นเครื่องขัดเกลาจิตใจให้สิ้นได้ แล้วเกิดมีสัมมาทิฐิเป็นเบื้องต้น ตามทัศนะของพระพุทธศาสนาเถรวาท กฎแห่งกรรมจัดเป็นกฎย่อยแบบหนึ่งในกฎ ๕ อย่าง (นิยาม ๕) ของกฎปฏิจจสมุปบาท เพราะเป็นกฎแห่งความเป็นเหตุและผลของกรรมที่เป็นการกระทำของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายกับเหตุการณ์หรือสภาวะที่เกิดขึ้นกับชีวิตของมนุษย์และสัตว์เหล่านั้น^๒ ดังพระพุทธพจน์ที่ว่า “คนหวานพืชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น คนทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว”^๓

^๑ กุศลกรรมบถ หมายถึง ทางแห่งกรรมดี ทางทำดี ทางแห่งกรรมที่เป็นกุศล กรรมดีอันเป็นทางนำไปสู่ความสุขความเจริญหรือสุคติ เป็นธรรมส่วนสุจริต ๑๐ ประการ ประกอบไปด้วย ๑) ปาณาติปาตา เวรมณี เจตนางดเว้นจากฆ่าสัตว์ ๒) อทินนาทานา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการลักทรัพย์ ๓) กาเมสุมิฉฉาจารา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการประพฤติผิดในกาม ๔) มุสาวาทา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการพูดเท็จ ๕) ปีสุณายวาจา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการพูดส่อเสียด ๖) ผรุสสาย วาจา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการพูดคำหยาบ ๗) สัมผัปปลาปา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ ๘) อนภิขมา ความไม่โลภคอยจ้องอยากได้ของเขา ๙) อพยาบาท ความไม่คิดร้าย ๑๐) สัมมาทิฐิ ความเห็นชอบ คุรยาละเอียดใน ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๔๗/๓๖๒-๓๖๓.

^๒ วุฑฒะ งามจิตตจริญ, ศ.ดร., *พุทธศาสนาเถรวาท*, พิมพ์ครั้งที่ ๓ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๖), หน้า ๒๖๕-๒๖๖.

^๓ ส.ส (ไทย) ๑๕/๒๕๖/๓๗๔.

โดยหลักของกรรม เป็นหลักคำสอนที่พระพุทธศาสนาให้การยอมรับและนับว่าเป็นสิ่งที่แสดงถึงลักษณะพิเศษของพระพุทธศาสนา ซึ่งทำให้พุทธศาสนาแตกต่างไปจากลัทธิศาสนาอื่นๆ คือ เชื่อในผลของการกระทำโดยมีเหตุและผลซึ่งแนวความคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดที่ร่วมสมัยสามารถหยิบยกหรือนำมาปฏิบัติได้จริง พระพุทธศาสนาสอนให้เชื่ออำนาจของผลกรรมของตนเองว่าเป็นผู้สร้างสรรพสิ่งต่างๆ และเป็นสิ่งจำแนกสรรพสัตว์ให้แตกต่างกัน หรือเรียกกันว่า “กรรมลิขิต” ซึ่ง กรรมที่กล่าวมานี้อยู่เบื้องหลังของการกระทำดีและชั่วของมนุษย์ ได้แก่ กรรมที่เกิดจากการกระทำทางกาย (กายกรรม) การกระทำด้วยวาจา (วจีกรรม) และการกระทำด้วยใจ (มโนกรรม)^๔ พระพุทธเจ้าทรงแสดงว่า เจตนาเป็นตัวกรรม การกระทำของบุคคลที่ประกอบด้วยเจตนา ดังพระพุทธพจน์ที่ว่า “ภิกษุทั้งหลาย เพราะอาศัยเหตุนี้ว่า เรากล่าวเจตนาว่าเป็นตัวกรรม บุคคล คิดแล้ว จึงกระทำความกรรมด้วยกาย วาจา ใจ”^๕ คนคิดแล้วจึงกระทำความกรรมด้วยกาย วาจา ใจ โดยมีผัสสะเป็นเหตุเกิดแห่งกรรมและมีความต่างกันแห่งกรรม ๕ อย่าง คือ ๑) กรรมที่พึงเสวยในนรก ๒) กรรมที่พึงเสวยในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน ๓) กรรมที่พึงเสวยในแดนเปรต ๔) กรรมที่พึงเสวยในโลกมนุษย์ ๕) กรรมที่พึงเสวยในเทวโลก มีวิบากกรรมอยู่ ๓ ประการ คือ กรรมที่เสวยในปัจจุบัน กรรมที่พึงเสวยในอัตภาพถัดไป กรรมที่พึงเสวยในอัตภาพต่อไป และที่สำคัญพระองค์ได้ตรัสถึงข้อปฏิบัติให้ถึงความดับแห่งกรรม คือหลักธรรมอริยมรรคมีองค์ ๘^๖

ในจุฬหัมมวิงคสูตร ความตอนหนึ่งกล่าวว่า “...สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตน มีกรรมเป็นทายาท มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่พึงอาศัย กรรมย่อมจำแนกสัตว์ทั้งหลายให้ดีและเลวต่างกัน ...”^๗ ดังนั้น กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้ดีบ้าง เลวบ้าง ผู้ทำดีย่อมไปดี ผู้ทำชั่วย่อมไปทางที่ชั่ว ส่งผลเป็นความสุข ความทุกข์ตามที่ตนสั่งสมไว้เอง แต่ก็มีเงื่อนไข มีเหตุปัจจัยและเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ ดังที่พระพุทธเจ้าทรงตอบคำถามของ สุภมาณพโตเถยบุตรที่ทูลถามปัญหาเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม ๗ คู่ รวมเป็น ๑๔ ข้อ^๘ และจึงเป็นการยืนยันถึงผลของกรรมที่สัมพันธ์กับเหตุ

^๔ ส.ส.พ. (ไทย) ๑๘/๑๔๖/๑๗๙.

^๕ อภ.น.พ. (ไทย) ๒๒/๖๓/๓๕๙.

^๖ ดูรายละเอียดใน พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิกจำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๒๑๕.

^๗ ม.อ. (ไทย) ๑๔/๒๘๙/๓๕๐.

^๘ ผลของกรรมที่เกิดจากการกระทำ (กรรม) ที่ได้รับในปัจจุบันนั้นสืบเนื่องมาจากอดีตชาติ เช่น ๑) บางคนรูปไม่สวย ผิวพรรณทราม เนื่องจากอดีตชาติเป็นคนขี้โกรธ พยาบาท เมื่อตายไปจะตกนรก อบายภูมิ หากมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะเป็นคนไม่สวย ผิวพรรณทราม ๒) บางคนเกิดมามีรูปสวย เพราะในอดีตชาติเป็นคนมีเมตตากรุณา ไม่มักโกรธ ไม่พยาบาท เมื่อตายไปจะเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ หากมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะมีรูปร่างสวย หน้าตาสวยงาม ๓) บางคนเกิดมียากจนเนื่องจากอดีตชาติเป็นคนตระหนี่เหนียวแน่น ไม่รู้จักการให้หรือบริจาคทาน เมื่อตายไปจะ

ทำเหตุแห่งกรรมไว้อย่างใด ไม่ว่าจะดีหรือชั่ว ผลก็ย่อมมีตามเหตุแห่งกรรมนั้น^๙ พระพุทธศาสนาจะกล่าวเรื่องผลของกรรมที่เกิดจากการกระทำ (กรรม) ที่ได้รับในปัจจุบัน สืบเนื่องมาจากอดีตชาติ

เมื่อก้าวถึงความงามเรามักจะมุ่งเน้นไปที่ความงามของเพศหญิงไม่ว่าจะความงามจากรูปร่างหรือหน้าตา โดยมักจะมองข้ามความงามจากเพศชาย ในพระพุทธศาสนาก็มีการบรรยายถึงความงามหรือมหาปุริสลักษณะขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ว่า “... เป็นผู้มั่งมีรูปร่างน่าเลื่อมใส มีผิวพรรณผุดผ่องยิ่งนักดุจพรหม มีกายดุจพรหม โอกาสที่จะได้พบเห็นยากนัก...”^{๑๐} และ “...พระสมณโคดม ทรงประกอบด้วยลักษณะของมหาบุรุษ ๓๒ ประการ ฯลฯ ทรงมีปกติตรัสเชื้อเชิญ ตรัสผูกมิตรไมตรี อ่อนหวาน ไม่ทรงสยิวพระพักตร์ ทรงเบิกบาน มักตรัสทักทายก่อน ฯลฯ ทรงเป็นผู้ที่มีบริษัท ๔ ลักษณะ เคารพนับถือ บูชา นอบน้อม ฯลฯ เทวดาและมนุษย์มากมายเลื่อมใส”^{๑๑} ในทางพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นความงามที่ออกมาจากจิตและปัญญาเป็นความงามที่เหนือกว่าความงามของมนุษย์ธรรมดา

ในพระพุทธศาสนาสตรีที่รักสวยรักงาม คือพระนางผุสดี เมื่อครั้งเสวยพระชาติเป็นพระราชธิดาของพระเจ้าพันธุราช แห่งพันธุมดินนครทรงได้รับพระราชทานแก่นจันทร์แดงจากพระราชบิดา จึงนำไปใส่ผอบทอง และถวายแด่พระวิปัสสิสัมมาสัมพุทธเจ้า พร้อมทั้งอธิษฐานว่าขอให้ได้เป็นพุทธมารดาในอนาคต ด้วยกุศลผลบุญนี้ทำให้พระนางได้ไปเกิดบนสวรรค์เป็นพระมเหสีของพระอินทร์ และได้รับพระราชทานพร ๑๐ ประการจากพระอินทร์ ด้วยพระนางผุสดีมีอุปนิสัยรักสวยรักงาม พรที่ขอจากพระอินทร์ส่วนมากก็จะยึดติดกับรูปภายนอก เช่น ขอให้ดวงเนตรทั้งสองมีสีดำประดุจดวงตาลูกเนื้อทราย มีพระขนงเขียวดุจสร้อยคอนกยูง อย่าให้มีพระครรภ์ปรากฏนูนดังสตรีสามัญ อย่าให้พระถันทั้งคู่ดำในเวลาทรงครรภ์ และเมื่อประสูติแล้วขออย่าให้หย่อนยาน ขอให้เส้นพระเกศเป็นมันดุจสีปีกแมลงค่อมทอง และขอให้พระฉวีละเอียดยดงามดังทองคำธรรมชาติ ครั้นพระนางผุสดีกลับชาติมาเกิดเป็นพระนางสิริมหามายาเป็นพุทธมารดาของในพระพุทธเจ้า(พระโคตมพุทธเจ้า) ที่พร้อมด้วยลักษณะความงาม ๖๔ ประการ

ในครั้งพุทธกาล นางวิสาขามหาอุบาสิกา เอตทัคคะผู้เลิศด้านยินดีในการถวายทาน เป็นสตรีที่เพียบพร้อมทั้งในด้านโภคทรัพย์ สติปัญญาเฉี่ยวฉลาด มีความสวย สง่างาม และกริยามารยาท

เข้าถึงอภายภูมิ ทุกติ เมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะเป็นคนยากจน ๔) บางคนร่ำรวยเพราะในอดีตชาติเป็นคนไม่ตระหนี่ ยินดีในการบริจาคทานเมื่อตายไปจะเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ หากมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะเป็นคนร่ำรวย เป็นต้น ดูรายละเอียดใน ม.อ. (ไทย) ๑๔/๕๘๒-๕๙๕/๓๒๓-๓๒๘.

^๙ ประพันธ์ ศุภสร, ดร., **กรรมการเกิดใหม่ และอนัตตา ในพระพุทธศาสนาเถรวาทและสังคมไทย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๙๓.

^{๑๐} ที.สี. (ไทย) ๑/๒๐๔/๑๑๘.

^{๑๑} ที.สี. (ไทย) ๑/๓๐๔/๑๑๔-๑๑๕.

เรียบร้อย นางวิสาขามีความงามที่โดดเด่นทั้งทางกาย วาจา และใจ ความงามของนางวิสาขาคือเป็นความงามที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ไม่ว่าจะเป็นความงามภายนอก หรือความงามภายในซึ่งเกิดจากการฝึกอบรมส่วนหนึ่งและบุญกุศลในอดีตชาติส่วนหนึ่ง ในอดีตชาตินางเคยเกิดในสมัยพระพุทธเจ้าปทุมุตตระ และสมัยพระพุทธเจ้ากัสสปะ ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าฟังธรรม และได้ทำกุศลในด้านการถวายทานเป็นอย่างยิ่ง^{๑๒} ซึ่งเป็นความงามปรากฏชัดแก่สายตาของบุคคลทั่วไป ๕ ประการ เรียกว่า เบญจกัลยาณี^{๑๓} นอกจากนี้ยังมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับผู้มี ความงามในพระพุทธศาสนาอีกมากมายหลายท่านอย่างเช่น พระนางมัลลิกาเป็นธิดาของคนขายดอกไม้ แต่สวย มีบุญมาก เลยได้เป็นพระอัครมเหสีของพระเจ้าปเสนทิโกศล วันหนึ่งพระนางเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าแล้วทูลถามว่าทำอย่างไรถึงจะเกิดมาสวย รวยทรัพย์ และมีศักดิ์สูง พระพุทธเจ้าก็ทรงตรัสตอบว่า ๑) ผู้หญิงที่มักโกรธ ไม่ชอบให้ทาน มีใจริษยาประจำ จะเกิดมามีรูปทราม (ไม่สวย) ยากจน และมีศักดิ์น้อย ๒) ผู้หญิงที่มักโกรธ แต่ ชอบให้ทาน ไม่มีใจริษยาใครจะเกิดมามีรูปทราม แต่มั่งคั่ง มีทรัพย์มากและศักดิ์ใหญ่ ๓) ผู้หญิงที่ไม่มักโกรธ และชอบให้ทาน และมีใจที่ไม่ชอบริษยา เกิดมาแล้วทั้งมีรูปงาม (สวย) ทั้งมั่งคั่ง มีทรัพย์มาก ทั้งมีศักดิ์มาก

ในวิมานวัตถุ พบว่าเหล่าเทพธิดาที่ได้ไปเสวยบุญอยู่ในวิมานต่างๆ ตามผลบุญที่ได้กระทำเมื่อครั้งเป็นมนุษย์ การที่ท่านเหล่านั้นมีผิวพรรณงามเป็นเพราะในอดีตที่เป็นมนุษย์ท่านทำบุญด้วยจิตศรัทธาอย่างเปี่ยมล้น ดังนั้น การทำสิ่งดี (กุศลกรรม) ผลที่ได้รับย่อมเกิดเป็นความงามให้ปรากฏทั้งทางกาย วาจา และใจ ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือเทวดา ซึ่งพอจะสรุปโดยสังเขปได้ว่าเหล่าเทพธิดาได้ทำกุศลกรรมดีอะไร แล้วได้รับผลบุญอย่างไร ดังนี้ ๑) บุญที่ได้เกิดในดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร เกิดในตระกูลสูง มีช้างม้าเป็นพาหนะ ทรัพย์สมบัติมากมาย ยิ่งใหญ่ทั่วทิศ ผิวพรรณผ่องใส เกิดจาก การได้โปรยกลีบดอกหอม ถวายประทีปโคมไฟ ได้ถวายอาสนะ ถวายทานตามกำลัง ถวายน้ำและอาหาร รักษาศีล ทำความเคารพพระภิกษุอย่างนอบน้อม เพราะบุญนั้น จึงมีอานุภาพรุ่งเรืองอย่างนี้ และวรรณของจึงสว่างไสวไปทุกทิศ.ที่สถิตอยู่ในปฐมปีฐวิมาน ว่าด้วยวิมานตั้งทอง^{๑๔} ๒) บุญที่ได้เกิดมาหอมล้อมด้วยเสียงดนตรี มีการขับร้องฟ้อนรำ เกิดจาก การไม่นอกใจสามี ไม่กล่าวคำหยาบ ตั้งตนอยู่ในสัจจะ ชอบอุทิศตนสงเคราะห์ผู้อื่น มีจิตเลื่อมใสในพระรัตนตรัย ถวายทานอย่าง

^{๑๒} ปัญญา ใช้บางยาง , ๔๖ อุบัติกาในสมัยพุทธกาล, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา, ๒๕๕๒), หน้า ๓๓.

^{๑๓} เบญจกัลยาณี หมายถึง หญิงที่มีความงาม ๕ ประการ คือ (๑) ผงงาม คือมีลักษณะเหมือนกำหางนกยูง เวลาปล่อยลงมากลายผ้านุ่ง ปลายผมหงอนม้วนกลับขึ้น และทรงรูปอยู่อย่างนั้น (๒) เนืองาม คือเหงือกเรียบเสมอกัน มีสีแดงระเรื่อเหมือนผลตำลึงสุก (๓) กระดูงาม คือฟันขาวเรียบ ไม่ห่าง สวยงามเหมือนเพชรที่จัดอย่างเป็นระเบียบ (๔) ผิวงาม คือถ้าเป็นหญิงผิวดำสีผิวก็จะดำเหมือนดอกบัวขาว และไม่หยาบ ไม่เป็นจุดดำต่าง ถ้าเป็นหญิงขาว สีผิวก็จะขาวเหมือนดอกกัณณการ์ (๕) วัยงาม คือ แม้จะอายุมากแล้วยังดูสาว แม้จะผ่านการคลอดลูกมา ๑๐ ครั้งก็ดูเหมือนคลอดมาครั้งเดียว ดูรายละเอียดใน พุ.ธ.อ. (ไทย) ๓/๔๙.

^{๑๔} พุ.ธ.อ. (ไทย) ๑๘/๔/๑๕-๒๒

อุดมสมบูรณ์ ๓) บุญที่ได้เกิดมาไม่มีโรคร้ายเบียดเบียน เกิดจากไม่มีความริษยา ไม่มีความตระหนี่ ไม่โกรธ อยู่ในโอวาทของสามี ไม่ประมาท ถืออุโบสถศีล รักษาศีล ๕ และ ๔) บุญที่ได้เกิดมามี ลาภ ยศ เปี่ยมด้วยความสุข มีฤทธิ์ในการเหาะ เกิดจาก การได้ขับร้องฟ้อนรำถวาย พระเจ้าพิมพิสารผู้ทรงคุณ ประเสริฐ ๕) ได้เห็นพระพุทธรูปประทับนั่งอยู่ มีจิตเลื่อมใส ได้โปรยดอกธูปถวายเป็นอาสนะ และได้น้อมนำพวงดอกธูปอันร้อยกรองอย่างงดงาม ถวายพระพุทธรูปเจ้าด้วยมือของตน พระพุทธรูปเจ้าสรรเสริญแล้ว จึงสร้างโคกหมุดโรคร้าย ได้รับแต่ความสุขกายสุขใจ รื่นเริงบันเทิงอยู่เป็นนิตย์เป็นเทพธิดาที่สถิตอยู่ในมัญชิภูฏกวิมาน^{๑๕} เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าอานิสงส์ของกุศลกรรมมีความสัมพันธ์กับความงาม ซึ่งการทำสิ่งดี (กุศลกรรม) ไม่ว่าจะเป็นการกระทำความดีใด ผลที่ได้รับย่อมเป็นสิ่งดีงามทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือเทวดา สิ่งที่ได้รับก็คือ ความสมบูรณ์ในชีวิตทั้งรูปสมบัติ คือมีรูปสวย ทรัพย์สมบัติ คือมีทรัพย์สิ้นเงินทองไว้ใช้สอยอย่างพอเพียง และคุณสมบัติ คือ มีวาจางาม ดังนั้นมนุษย์ทุกคนที่ปรารถนาให้สิ่งดีงามบังเกิดขึ้นแก่ตนทั้งกาย วาจา และใจ จึงควรเร่งสร้างแต่กรรมดี (กุศลกรรม) ตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อจะได้พบกับสิ่งดีที่ตนปรารถนาโดยเร็วพลันและเห็นผลในชาตินี้

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ “แนวทางการสร้างกุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงามตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท” อันจะเป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันและสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่รักในการสร้างกุศลกรรมว่าจะได้รับผลตอบแทนเป็นสิ่งดีงาม ซึ่งเป็นที่ปรารถนาของมนุษย์ทุกคน และสามารถนำไปเป็นแนวประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษากุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงามตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท
- ๑.๒.๒ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกุศลกรรมกับความงาม
- ๑.๒.๓ เพื่อเสนอแนวทางการสร้างกุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงามตามหลัก

พระพุทธศาสนาเถรวาท

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ต้องการทราบกุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงามตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท ว่าเป็นอย่างไรร

๑.๓. ๒ ต้องการทราบ ความสัมพันธ์ระหว่างกุศลกรรมกับความงาม ว่าเป็นอย่างไรร

^{๑๕} พุ.เถร.(ไทย) ๑๘/๓๙/๕๗

๑.๓.๓ ต้องการทราบแนวทางการสร้างกุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงามตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท ว่าเป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

๑.๔.๑ ด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการทำวิจัย เรื่อง “แนวทางการสร้างกุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงามตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท” จะเกี่ยวกับวิธีการสร้างกุศลกรรมในสังคมปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่างกุศลกรรมกับความงามในคัมภีร์พระพุทธานุศาสตร์ และการนำเสนอแนวทางการสร้างกุศลกรรมเพื่อให้เกิดความงามตามหลักพระพุทธานุศาสตร์

๑.๔.๒ แหล่งข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นการศึกษาเอกสาร/หนังสือเกี่ยวกับการสร้างกุศลกรรมตามคัมภีร์พระพุทธานุศาสตร์ และข้อมูลความงาม จากหนังสือ นิตยสาร ส่วนด้านหลักธรรมอาศัยข้อมูลจากคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา และรวมไปถึง เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง งานวิทยานิพนธ์ สารานุกรมและ ข้อมูลจากหนังสือวิชาการ และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพระพุทธานุศาสตร์ จำนวน ๕ รูป/คน

๑.๔.๓ ชั้นวิเคราะห์

๑. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary sources) คือพระไตรปิฎก

๒. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary sources) มีอรรถกถา ฎีกา ตลอดจนทั้งหนังสือตำรางานวิจัยเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งนิตยสารหนังสือพิมพ์และสื่ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพระพุทธานุศาสตร์ จำนวน ๕ รูป/คน นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารและบทสัมภาษณ์มาประมวล จัดระบบ เรียบเรียง และนำเสนอ

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ ความสัมพันธ์ หมายถึง การเกี่ยวเนื่อง หรือ การส่งผลให้ได้รับผลดี ผลเสีย ซึ่งกันและกัน

๑.๕.๒ กุศลกรรม หมายถึง การกระทำที่เป็นกรรมดี เป็นการกระทำที่สร้างสรรค์ก่อให้เกิดความสุขกายสุขใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

๑.๕.๓ แนวทางการสร้างกุศลกรรม หมายถึง วิธีทางที่วางไว้ เป็นแนวประพฤติปฏิบัติในการกระทำความดี

๑.๕.๔ ความงาม หมายถึง ความงามทางกาย ทางวาจา และทางใจ แบ่งออกเป็น ๒ อย่างคือ (๑) ความงามที่เป็นโลกียะ (๒) ความงามที่เป็นโลกุตตระ โดยความงามที่เป็นโลกียะ ครอบคลุมความงามที่เกิดทางกาย ได้แก่ การไม่เบียดเบียน การไม่ประพฤตชั่ว กิริยามารยาที่น่ารัก เหมาะสมกับกาลเทศะ บุคลิกภาพที่แสดงออกต่อคนอื่น มีความนอบน้อม เป็นต้น ทางวาจา มีความหมายครอบคลุมถึงการพูดวาจาสุภาพ พูดจริง เป็นต้น ทางใจ มีความหมายครอบคลุมความคิด ถูกต้อง คิดไม่เบียดเบียน คิดไม่พยายาบาท ส่วนความงามที่เป็นโลกุตตระ หมายถึง บุคลิกภาพ พฤติกรรมที่แสดงออกต่อสังคมโดยไม่กระทำการที่เป็นกรรม กล่าวคือความงามทางกาย วาจาและใจของพระอริยบุคคล

๑.๕.๕ ความงามภายนอก หมายถึง ความงามที่ตาหยาบมองเห็น เป็นความงามของ ใบหน้าและรูปลักษณ์ภายนอก อันเป็นที่พึงพอใจของผู้เป็นเจ้าของและผู้พบเห็น

๑.๕.๖ ความงามภายใน หมายถึง การมีจิตสำนึกที่ดีในการซื้อสัตย์สุจริต เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตาไม่ผูกโกรธ และมีกรุณาไม่คิดปองร้าย มี มโนสุจริต ๓ คือมีความประพฤติดีด้วยกายสุจริต ๓ และวชิสุจริต ๔

๑.๖ ทบทวนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมประกอบการศึกษาวิจัย ดังนี้

๑.๖.๑ บทความ ตำราวิชาการ ที่เกี่ยวข้อง

๑) เทพชู ทัพทอง^{๑๖} กล่าวว่า ในวรรณกรรมเกือบทุกเรื่องจะพบว่ามี การถ่ายทอดค่านิยมในเรื่องความงามของผู้หญิงในฐานะเป็นรูปสมบัติ ส่วนหนึ่งนั้นอาจอธิบายได้ตามความเชื่อของหลักพระพุทธศาสนาในส่วนของกรรมและการสะสมบุญบารมีที่ว่าด้วยการที่บุคคลมีความงามตามธรรมชาติ นั่น คือผู้ที่สั่งสมบุญบารมีมาแต่อดีตชาติ

๒) พ.อ. ปิ่น มุทุกันต์^{๑๗} กล่าวว่า ความไม่ประมาทคือ ความที่จิตไม่อยู่ ปราศจากสติ การไม่ปล่อยจิตไปในกายทุจริต วชิทุจริต มโนทุจริต หรือในกามคุณ ๕ จัดเป็นความงามภายใน เนื่องจากมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับจิตที่ต้องฝึกฝนให้มีสติ รู้ตัวอยู่ตลอดเวลาว่าสิ่งใดควรทำ หรือสิ่งใดไม่ควรทำ เพราะสิ่งทั้งหลายที่ปัจจัยปรุงแต่งขึ้น ย่อมมีความเสื่อมสิ้นไปธรรมดา ความไม่ประมาททำให้เกิดความระมัดระวังตัว ป้องกันไม่ให้พลาดตกไปในทางที่ชั่วหรือทางเสื่อม ไม่ให้หลงผิดไม่ฟังเพ้อ คอยยับยั้งเตือนไม่ให้หลงระเหิงไปกับความงามทางร่างกาย ซึ่งมีการเสื่อมสลายไปตามวัยไม่แน่นอนการที่

^{๑๖} เทพชู ทัพทอง, ผู้หญิงไทยในอดีต, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุริยสาส์น, ๒๕๔๘), หน้า ๗๘.

^{๑๗} พ.อ. ปิ่น มุทุกันต์, มงคลชีวิต, (กรุงเทพมหานคร : สร้างสรรค์บุ๊คส์, ๒๕๔๙), หน้า ๔๒๑.

จะเลือกเสริมความงามให้ตนเอง ต้องตัดสินใจอย่างมีสติ รอบคอบเลือกเสริมความงามอย่างถูกวิธี และไม่เป็นอันตรายต่อตนเองทั้งปัจจุบันและอนาคต

๓) พระเดชพระคุณ เมธงกูโร^{๑๘} กล่าวว่า “สตรีคือผู้มีสติ อันเป็นความหมายที่ท่านพุทธทาส อธิบายว่า มีสติในการนั่งหมั่น ในการลุกนั่ง การยืน การนอน การเดิน การกิน การพูดมีสติตลอดเวลา จึงเป็นผู้หญิงที่งาม ซึ่งเป็นความงามแท้จริงอยู่ที่ใจและกริยา ถ้าเป็นคนที่ทำความดี มีจิตใจงาม เป็นเด็ก ก็เป็นเด็กที่มีกิริยามารยาทงาม เป็นคนแก่ ก็เป็นคนแก่ที่สงบเสถียร สง่างาม มีความรู้อย่างนี้ก็เป็น ที่พึงปรารถนา ทุกคนก็อยากจะเข้าใจ เพราะได้รับประโยชน์และสบายใจที่ต้องสร้างให้มีขึ้นในจิตใจของเรา”

๔) พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต)^{๑๙} กล่าวว่า จากการสังเกตจะพบว่าสรรพสิ่งในธรรมชาติมีความแตกต่างกัน เช่น แตกต่างทางเผ่าพันธุ์ สิ่งแวดล้อมก็ทำให้แตกต่างกัน เช่น คนที่เกิดในเขตร้อน กับเขตหนาว ก็มีผิวพรรณที่แตกต่างเป็นต้น จากหลักการที่กล่าวสามารถอธิบายขยายความหลักของนิยาม ตามลักษณะเฉพาะของสรรพสิ่งในธรรมชาติว่า เป็นไปตามเหตุปัจจัย และปรากฏการณ์ต่าง ๆ นั้น มีความเกี่ยวโยงกันตามมิติของความสัมพันธ์ในแต่ละด้าน โดยแบ่งนิยามออกเป็น ๕ อย่าง เรียกว่า “นิยาม ๕” ซึ่งหมายถึงกฎหรือเกณฑ์ธรรมชาติ ทำให้ชีวิตมนุษย์แตกต่างกัน บ้างเกิดมาผิวขาวสวย บ้างเกิดมาผิวดำ และได้กล่าวว่า กรรมบถ คือ กรรมอันเป็นทาง หมายถึง กรรมดีหรือชั่วซึ่งแรงถึงขั้นที่เป็นทางให้เกิดในสุคติหรือทุคติ และเป็นทางแห่งความสุขความทุกข์ของผู้ที่เกิดในคตินั้น ๆ โดยกรรมบถ แยกเป็น กุศลกรรมบถ ๑๐ และอกุศลกรรมบถ ๑๐^{๒๐}

๕) มหามกุฏราชวิทยาลัย, วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๑^{๒๑} กล่าวว่า ความงามในเบื้องต้นแห่งพระศาสนา ก็เป็นอันทรงประกาศด้วยศีล ศีลที่หมดจดดีแล้วชื่อว่า เป็นเบื้องต้นแห่งกุศลธรรมทั้งหลาย และในโอวาทปาฏิโมกข์ ข้อต้นว่า ความไม่ทำบาปทั้งสี่ สมานนั้นชื่อว่างามในท่ามกลาง เพราะยังกุศลให้ถึงพร้อม เป็นเหตุนำมาซึ่งคุณมีอิทธิวิธี เป็นต้น ปัญญางามในที่สุด เพราะทำจิตของตนให้ผ่องแผ้ว นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

^{๑๘} พระเดชพระคุณ เมธงกูโร, ผู้หญิงกับการปฏิบัติธรรม, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๒๓), หน้า

๑๙-๓๒.

^{๑๙} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๑๖๖.

^{๒๐} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, หน้า ๕.

^{๒๑} มหามกุฏราชวิทยาลัย, วิสุทธิมรรคแปล ภาค ๑, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๑๙), หน้า ๑๐.

๖) วนิตา เสนีเศรษฐชอบ อินทร์ประเสริฐกุล^{๒๒} กล่าวว่า การให้ทานจัดเป็นความงามภายนอกที่สามารถแสดงออก เป็นการกระทำให้เห็นได้ชัดเจน เพราะมีทั้งผู้ให้และผู้รับในการกระทำนั้นๆ โดยมีทานเป็นเบื้องต้น ทานเป็นการให้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของ ตลอดจนให้ความรู้ และแนะนำสั่งสอนโดยมีจุดประสงค์การให้ ๓ ลักษณะ ให้เพื่ออนุเคราะห์ช่วยผู้ยากจน ขัดสน อดอยาก การให้ชนิดนี้ ผู้ให้เป็นผู้ได้บุญคุณ, ให้เพื่อสงเคราะห์ให้แก่ญาติมิตรคนเสมอกัน การให้ชนิดนี้เป็นการเพิ่มความสนิทสนม, ให้เพื่อบูชา เป็นการให้แก่ผู้ใหญ่ที่มีคุณ หรือผู้ที่มีคุณความดีสูงกว่าเรา การให้แบบนี้ ย่อมได้รับความเมตตา

๗) ดวงกมล ทองคนารักษ์^{๒๓} กล่าวไว้ในงานวิจัย เรื่องบทบาทและความสำคัญ ของอุบาสิกในพระพุทธศาสนาเถรวาท ผลงานวิจัยได้ข้อสรุปว่า อุบาสิกในสมัยพุทธกาล มีบทบาทสำคัญต่อพระพุทธศาสนามากกว่าอุบาสิกในสมัยปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะอุบาสิกในสมัยพุทธกาลนั้น มีความมุ่งมั่นต่อพระศาสนา ในฐานะที่ต้องการสำเร็จมรรคผลนิพพานโดยตรง โดยมีได้มุ่งเพียงแค่บุญหรือสวรรค์เท่านั้น เช่นการบำรุงพระศาสนาของนางวิสาขาเป็นต้น ซึ่งผลการบำรุงพระศาสนาเป็นเหตุให้นางบรรลุธรรม หรือกรณี ชุชชุตตราที่สามารถแสดงธรรมให้กลุ่มอุบาสิกของพระนางสามาวดีบรรลุธรรม ได้แสดงให้เห็นว่าบทบาทในการบำรุงพระศาสนาของอุบาสิกในสมัยพุทธกาลนั้น มิได้จำกัดอยู่แค่เพียงผลบุญอันจะนำไปสู่สวรรค์เท่านั้น

๘) สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก^{๒๔} ทรงกล่าวไว้ในหนังสือชุดแสงส่องใจ อันดับ ๑๐ เรื่อง “ชีวิตนี้สำคัญนัก” ดังนี้ “ทุกชีวิตก่อนแต่จะได้มาเป็นคนเป็นสัตว์อยู่ในปัจจุบันชาติ ต่างเป็นอะไรต่อมิอะไรมาแล้วมากมาย แยกออกไม่ได้ว่ามีกรรมดีกรรมชั่วอะไรบ้าง ทำกรรมใดก่อน ทำกรรมใดหลัง ทั้งกรรมดีกรรมชั่วที่ทำไว้ในอดีตชาติทั้งหลาย ย่อมมากมายเกินกว่าที่ได้มากระทำในชาตินี้ อย่างประมาณมิได้ และกรรมดีกรรมชั่วเหล่านั้น ย่อมให้ผลตรงตามเหตุที่ได้กระทำแล้วก็ตาม แต่ผลทั้งหลายย่อมเกิดแน่แท้เหตุได้กระทำแล้ว เมื่อมีเหตุย่อมมีผล เมื่อทำเหตุย่อมได้รับผล และผลย่อมตรงตามเหตุเสมอ ผู้ใดทำผู้นั้นจักเป็นผู้ได้รับผล เทียงแท้แน่นอน

^{๒๒} วนิตา เสนีเศรษฐชอบ อินทร์ประเสริฐกุล, มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์, ๒๕๓๐), หน้า ๑๑๒.

^{๒๓} ดวงกมล ทองคนารักษ์, “บทบาทและความสำคัญของอุบาสิกในพระพุทธศาสนาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๔๗, หน้า ๑-๑๐.

^{๒๔} สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก, ชีวิตนี้สำคัญนัก (ชุดแสงส่องใจ อันดับ), นางกิงกาญจน์ อารักษ์พุทธนันท์และคณะ จัดพิมพ์เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายโดยสมเด็จพระราชกุศลเป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในวโรกาสฉลองราชสมบัติครบ ๕๐ ปีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทเอสอาร์ พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด, ๒๕๓๙), หน้า ๑-๒.

สรุป จากที่ผู้วิจัยได้ทบทวน บทความ ตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง พบว่าการประพฤติปฏิบัติตามหลักพระศาสนา จะมุ่งเน้นให้ทุกคนทำกรรมดี เพราะกรรมย่อมให้ผลตรงตามเหตุที่ได้กระทำ เช่นการทำทาน ผู้ให้ย่อมได้รับความเมตตา การรักษาศีล ย่อมนำมาซึ่งความสุขกาย สุขใจเกิดเป็นความงามทั้งภายใน และภายนอก ซึ่งความงามของผู้หญิงในฐานะเป็นรูปสมบัติ จะอธิบายได้ตามความเชื่อของหลักพระพุทธศาสนาในส่วนของกรรมและการสะสมบุญบารมีที่ว่าด้วยการที่บุคคลมีความงามนั้น เกิดจากการสั่งสมบุญบารมีมาแต่อดีตชาติ กรรมและความงามจึงมีความสัมพันธ์กัน

๑.๖.๒ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑) จงจิต พานิชกุล^{๒๕} ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการทำศัลยกรรมความงามในมุมมองของพระพุทธศาสนา” พบว่า การที่บุคคลใดเกิดมาแล้วจะมีรูปงามหรือไม่ขึ้นอยู่กับกรรมของบุคคลนั้นในชาติก่อน อันประกอบด้วยกรรมละเว้นจากความโกรธ การพยาบาทปองร้าย นอกจากแนวคิดดังกล่าวนี้แล้วในทางพระพุทธศาสนายังเชื่อว่า การที่บุคคลจะเกิดมามีรูปงามได้เกิดจากการถวายทานด้วยศรัทธา ดังที่ปรากฏในพระไตรปิฎกว่า “สัตบุรุษครั้นให้ทานด้วยศรัทธาแล้ว ย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก และเป็นผู้มีรูปสวย น่ารัก น่าเลื่อมใสมีฉวีวรรณผุดผ่องยิ่งนัก” แต่ไม่ว่าการได้มีรูปงามโดยกำเนิดนั้นจะได้มาโดยวิธีใด พระพุทธองค์ก็ไม่ให้คนเข้าไปยึดติดในรูปนั้น เพราะรูปเป็นของที่ไม่เพียงต้องมีการเปลี่ยนสภาพเป็นไปตามกฎไตรลักษณ์

๒) พระครูโพธิชยธรรม (บุปผาสังข์)^{๒๖} ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการให้ทานสมัยพุทธกาลกับการให้ทานของชาวตำบล อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” พบว่าการให้ทาน ผู้ให้และผู้รับ ย่อมได้รับอานิสงส์ทั้ง ๒ ฝ่าย ไม่สูญหายไปไหน สมดังพุทธภาษิตว่า “ทายกผู้ให้โภชนะชื่อว่าให้ฐานะ ๕ ประการ”^{๒๗} แก่ปฏิกูลหก คือ

๑. ให้อายุ
๒. ให้วรรณะ (ผิวพรรณ)
๓. ให้สุขะ (ความสุข)
๔. ให้พละ (กำลัง)
๕. ปฏิภาณ ให้ปัญญา

^{๒๕} จงจิต พานิชกุล “การศึกษาการทำศัลยกรรมความงามในมุมมองของพระพุทธศาสนา”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๕๙-๖๐.

^{๒๖} พระครูโพธิชยธรรม (บุปผาสังข์) “การศึกษาเปรียบเทียบการให้ทานสมัยพุทธกาลกับการให้ทานของชาวตำบล อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๕, หน้า ๒๘.

^{๒๗} อัง.ปญจก.(ไทย) ๒๒/๓๗/๕๘.

ครั้งนี้ให้สิ่งเหล่านี้แก่ผู้อื่นแล้ว ตนเองก็เป็นผู้ได้รับ อายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ เช่นเดียวกัน

๓) ประพันธ์ ศุภษร^{๒๘} ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการแห่งการตอบปัญหาเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท” พบว่า กรรม ในพระพุทธศาสนา คือเจตนา คือกรรม การกระทำที่ประกอบด้วยเจตนาทางกายวาจาและใจ เจตนาเป็นเจตสิกมีบทบาทสำคัญกว่าเจตสิกอื่น เปรียบเหมือนหัวหน้าศิษย์ ลักษณะของกรรมมองจากการให้ผลมี ๓ ลักษณะคือ ลักษณะเป็นสากล เป็นการให้ผลระดับสังสารวัฏ ระดับสังคม และบุคคลเป็นการจำแนกสัตว์ให้แตกต่างกัน การแบ่งประเภทของกรรมออกเป็น ๒ ประเภท คือ กุศลกรรมและอกุศลกรรม กรรม ๓ ประเภท คือ กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม โดยกรรม ๔ ประเภท คือ กรรมตาให้วิบากดำ กรรมขาให้ วิบากขาว กรรมทั้ง ดำและขาให้วิบากทั้งดำและขา กรรมทั้ง ไม่ดำไม่ขาวให้วิบากทั้ง ไม่ดำไม่ขาว เจตนาใน องค์มรรคเป็นไปความสิ้นกรรมและกรรม ๑๒ เป็นการจัดประเภทของกรรมตามเวลาให้ผล การให้ผลตามลำดับของความหนักเบาของกรรม การให้ผลตามหน้าที่ของกรรม

๔) พระครูวินัยธรสุเทพ อภิณฺจโน (ทับทิมเทศ)^{๒๙} ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องเทวดาในพระพุทธศาสนาเถรวาท” พบว่า เทวดาคือคำที่ใช้เรียกชาวสวรรค์ ซึ่งเป็นภพภูมิของผู้ที่เคยสร้างคุณความดีเมื่อครั้งเป็นมนุษย์ ทั้งเทวดาและมนุษย์จึงเกี่ยวข้องกันด้วยหลักธรรม คือหลักของกรรมที่จำแนกสัตว์ให้เป็นไปต่าง ๆ กันคือ ทราม หรือประณิตโดยถือเอามนุษย์ภูมิเป็นเกณฑ์หรือเป็นแดนแห่งพฤติกรรมที่ชักนำหมู่สัตว์ไปสู่ภพภูมิต่างๆ สวรรค์มีมากขึ้นด้วยกันตามระดับคุณธรรมของผู้บำเพ็ญกุศลธรรม

๕) พระมหาบุญเรือน ปภังกร (พิลาพันธ์)^{๓๐} ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์แนวความคิดเรื่องเมตตาในพุทธปรัชญาเถรวาท” พบว่า พรหมวิหารธรรม นับเป็นข้อธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งที่พึงเจริญให้มีในตน หากนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน ก็จะนำมาซึ่งความสุขสงบแก่ตน เมื่อนำไปใช้ในการบริหารคนบริหารองค์กร จะทำให้สังคมนั้นมีการเอื้อเฟื้อ เกื้อกูลกันโดยเฉพาะ

^{๒๘} ประพันธ์ ศุภษร, “การศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการแห่งการตอบปัญหาเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๑, หน้า ๑๓๙-๑๔๐.

^{๒๙} พระครูวินัยธรสุเทพ อภิณฺจโน (ทับทิมเทศ), “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องเทวดาในพระพุทธศาสนาเถรวาท” *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาวิชาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๔.

^{๓๐} พระมหาบุญเรือน ปภังกร (พิลาพันธ์), “การศึกษาวิเคราะห์แนวความคิดเรื่องเมตตาในพุทธปรัชญาเถรวาท”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๒, หน้า ๑๖-๑๗.

ทางด้านจิตใจ เป็นสังคมที่สงบสุข น่าอยู่ บุคคลที่นำหลักธรรมนี้ไปประพฤติปฏิบัติ ก็จะเป็นคนงามทั้งภายใน คือในจิตใจที่สามารถสัมผัสได้และภายนอกจะมีบุคลิกภาพที่ดึงดูดให้น่าคบหา

๖) พระมหาสมพงษ์ สุขุมโล (สิงห์สุพรรณ)^{๓๑} ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์ เรื่องสังสารวัฏในพุทธศาสนาเถรวาท ” พบว่า สังสารวัฏและการเวียนว่ายตายเกิดมีความสัมพันธ์ที่สะท้อนให้เห็นโลกทัศน์และชีวทัศน์ที่เกี่ยวกับปัญหาชีวิตของมนุษย์ทุกแง่มุม ช่วยให้บุคคลมองชีวิตในสายยาวไม่มองในสายสั้น เพียงเพื่อความสุขความสมปรารถนาเฉพาะในปัจจุบันโดยไม่คำนึงถึงทุกขในชาติหน้า ช่วยให้อดทนได้ สามารถดำเนินชีวิตด้วยสติปัญญาแม้ในยามประสบทุกข์ช่วยให้สังคมสงบสุขปราศจากการเบียดเบียนกัน การรู้แจ้งเรื่องหลักกรรมและสังสารวัฏเป็นเสมือนกุญแจดอกสำคัญที่จะไขไปสู่การดำเนินชีวิตที่ถูกต้องมีผลเป็นความสุข มีประโยชน์ต่อการพัฒนาชีวิตให้สูงยิ่งขึ้น และทำให้ตระหนักถึงความหมายและคุณค่าของชีวิต

๗) พระวิวัฒน์ อดตเปโม (เอี่ยมเปรมจิต)^{๓๒} ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์หลักกรรมและการให้ผลของกรรมในคัมภีร์อรรถกถาธรรมบท” พบว่า กรรม คือการกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา และสามารถจำแนกกรรมออกไปตามรูปแบบได้หลายรูปแบบ คือ ๑) จำแนกตามเวลาที่เกิด ๒) จำแนกตามลักษณะทางที่ทำให้เกิดกรรม ๓) จำแนกตามลักษณะการให้ผล ๔) จำแนกตามลักษณะอาการแสดงออก ๕) จำแนกตามคุณภาพของกรรมในคัมภีร์อรรถกถามีการจำแนกกรรม คือ ๑) จำแนกตามเวลาที่ให้ผล มี ๔ ประเภท ได้แก่ กรรมให้ผลในปัจจุบันกรรมให้ผลในภพที่จะไปเกิดคือในภพหน้า กรรมให้ผลในภพต่อ ๆ ไป และกรรมเล็กให้ผล ๒) จำแนกตามการให้ผลตามหน้าที่ มี ๔ ประเภท ได้แก่ กรรมที่เป็นตัวนำไปเกิด กรรมที่เข้าช่วยสนับสนุน กรรมที่บีบคั้นกรรมอื่นให้ทุเลาลง และกรรมตัดรอนกรรมอื่นให้ขาดไป และ ๓) จำแนกตามความยกย่องหรือลำดับความแรงในการให้ผล มี ๔ ประเภท ได้แก่ กรรมหนัก กรรมที่ทำมามาก กรรมที่ทำเมื่อจวนจะตาย และกรรมสักว่าทำกรรมยังมีความสัมพันธ์กับสังสารวัฏและปฏิจลสมุปบาท และหลักอริยสัจ ๔ ในฐานะที่เป็นผล คือทำให้ต้องเสวยกรรมและเวียนว่ายตายเกิด จึงทำให้เกิดทุกข์

^{๓๑} พระมหาสมพงษ์ สุขุมโล (สิงห์สุพรรณ), “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องสังสารวัฏในพุทธศาสนาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๓๘, บทคัดย่อ.

^{๓๒} พระวิวัฒน์ อดตเปโม (เอี่ยมเปรมจิต), “การศึกษาวิเคราะห์หลักกรรมและการให้ผลของกรรมในคัมภีร์อรรถกถาธรรมบท”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔, บทคัดย่อ.

๘) พระอุทัย จิรธมโม (เอกสะพัง)^{๓๓} ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนะเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท และปัญหาเรื่องกรรมในสังคมชาวพุทธไทยในปัจจุบัน” พบว่า ความแน่นอนของกรรมเป็นกฎธรรมชาติ มักนำไปเทียบกับความแน่นอนของพืช กล่าวคือ พืชพันธุ์ใดก็ตามเมื่อปลูกลงไปในดินแล้วก็จะผลิดอกออกผลมาเป็นพันธุ์เดิมของตน โดยสิ่งแวดล้อมไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นพันธุ์อื่นไปได้ กรรมก็เช่นเดียวกัน เมื่อทำไปแล้วทั้งดีและชั่ว สิ่งแวดล้อมหรือกาลเวลา ไม่สามารถเปลี่ยนกรรมดีให้เป็นกรรมชั่ว และกรรมชั่วให้เป็นกรรมดีได้

๙) อรกมล เกตุมาลา^{๓๔} ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและคำสอนเรื่องกรรมกับการเกิดในพระพุทธศาสนาเถรวาท” พบว่า แนวคิดเรื่องกรรมและการเกิดในพระพุทธศาสนาทราบชีวิตประกอบไปด้วยรูปนามธาตุขันธ์หรือสิ่งที่เรียกขานในทางโลกก็คือร่างกายและจิตใจของคน สัตว์เทวดารูปพรหม อรูปพรหม ซึ่งการที่จะเกิดมาเป็นคนสัตว์หรือเทวดานั้นก็ด้วยอำนาจกรรม หมายถึง กุศลกรรมและอกุศลกรรม การเป็นอยู่หรือกระบวนแห่งความเป็นไปของสังสารวัฏมีธรรมชาติปรากฏขึ้น ด้วยการอิงอาศัยกันและดับไปด้วยเหตุปัจจัยที่ประกอบด้วยองค์ ๓ คือ กิเลส กรรม และวิบาก กิเลสเป็นเหตุให้ทำกรรม เมื่อทำกรรมแล้วก็ก่อให้เกิดวิบากตามมา วิบากก็เป็นเหตุให้เกิดกิเลสต่อไปอีกเป็นสภาวะหมุนเวียนด้วยความเป็นทั้งเหตุและผล

๑๐) อัมพร หุตะสิทธิ์^{๓๕} ศึกษาวิจัยเรื่อง “กรรม ๑๒ และการให้ผล” พบว่า การศึกษาให้รู้แจ้งในเรื่องของหลักกรรมหรือกรรม ๑๒ และการให้ผลจึงเป็นเสมือนหนทางที่จะนำพาไปสู่การดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ทำให้ผู้ศึกษาเรียนรู้มีความสุขสงบ มีโอกาสในการพัฒนาชีวิตให้สูงขึ้น ทำให้ชีวิตสงบสุขและทำให้เห็นว่า การเกิดของเรามีความหมาย ไม่ใช่เกิดมาโดยบังเอิญ การเข้าใจเรื่องของหลักกรรม หรือกรรม ๑๒ และการให้ผลนี้ จะทำให้บุคคลเข้าใจต่อความขึ้น ลงของชีวิต จะช่วยคลี่คลายความสับสนของชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องที่พุทธศาสนิกชนควรเรียนรู้และทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้งเพื่อชีวิตของตนจะได้ดีขึ้น

สรุป จากที่ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยที่ผ่านมาจะพูดถึงความงามของมนุษย์ที่เกิดจากการทำกุศลกรรมในอดีตชาติ แล้วส่งผลให้งามในชาติปัจจุบัน แต่ยังไม่มียาน

^{๓๓} พระอุทัย จิรธมโม (เอกสะพัง), “ทัศนะเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท และปัญหาเรื่องกรรมในสังคมชาวพุทธไทยในปัจจุบัน” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๑๕.

^{๓๔} อรกมล เกตุมาลา, “ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและคำสอนเรื่องกรรมกับการเกิดในพระพุทธศาสนาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ก.

^{๓๕} อัมพร หุตะสิทธิ์, “กรรม ๑๒ และการให้ผล”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก), ๒๕๔๖, บทคัดย่อ.

ใดกล่าวถึงความงามของเทพบุตร เทพธิดาทั้งหลายว่าท่านเหล่านั้นมีความงามปรากฏได้อย่างไร เพราะเมื่อพูดถึงความงามเรามักจะกล่าวอ้างถึงความงามของเทพบุตร เทพธิดาเหล่านี้ว่าเป็นความงามที่ประณีต ละเอียดอ่อน จักหาความงามใดมาเทียบเคียงได้ แล้วท่านเหล่านี้ทำสิ่งใดมาเล่าถึงได้งามเช่นนี้ ผู้วิจัยจึงได้ไปค้นในคัมภีร์พระไตรปิฎก ในวิมานวัตถุ พบว่าเหล่าเทพธิดาที่ได้ไปเสวยบุญอยู่ในวิมานต่างๆ ตามผลบุญที่ได้กระทำเมื่อครั้งเป็นมนุษย์ การที่ท่านเหล่านี้มีผิวพรรณงามเป็นเพราะในอดีตที่เป็นมนุษย์ท่านทำบุญด้วยจิตศรัทธาอย่างเปี่ยมล้น ดังนั้น การทำสิ่งดี (กุศลกรรม) ไม่ว่าจะเป็นกุศลใดผลที่ได้รับย่อมเป็นสิ่งสวยงามทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือเทวดา จึงพอจะสรุปโดยสังเขปได้ว่าเหล่าเทพธิดาได้ทำกุศลกรรมดีอะไร แล้วได้รับผลบุญอย่างไร ดังนี้

๑) บุญที่ได้เกิดในดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร เกิดในตระกูลสูง มีช้างม้าเป็นพาหนะ ทรัพย์สมบัติมากมาย ยิ่งใหญ่ทั่วทิศ ผิวพรรณผ่องใส เกิดจาก การได้โปรยกลีบดอกหอม ถวายประทีปโคมไฟ ได้ถวายอาสนะ ถวายทานตามกำลัง ถวายน้ำและอาหาร รักษาศีล ทำความเคารพพระภิกษุอย่างนอบน้อม เพราะบุญนั้น จึงมีอานุภาพรุ่งเรืองอย่างนี้ และวรรณของจึงสว่างไสวไปทุกทิศ.ที่สถิตอยู่ในปฐมปีฐวิมาน ว่าด้วยวิมานดังทอง

๒) บุญที่ได้เกิดมาหอมล้อมด้วยเสียงดนตรี มีการขับร้องฟ้อนรำ เกิดจาก การไม่นอกใจสามี ไม่กล่าวคำหยาบ ตั้งตนอยู่ในสัจจะ ชอบอุทิศตนสงเคราะห์ผู้อื่น มีจิตเลื่อมใสในพระรัตนตรัย ถวายทานอย่างอุดมสมบูรณ์

๓) บุญที่ได้เกิดมาไม่มีโรคภัยเบียดเบียน เกิดจากไม่มีความริษยา ไม่มีความตระหนี่ ไม่โกรธ อยู่ในโอวาทของ สามี ไม่ประมาท ถืออุโบสถศีล รักษาศีล ๕

๔) บุญที่ได้เกิดมามี ลาภ ยศ เปี่ยมด้วยความสุข มีฤทธิ์ในการเหาะ เกิดจาก การได้ขับร้องฟ้อนรำถวาย พระเจ้าพิมพิสารผู้ทรงคุณประเสริฐ

๕) บุญที่ได้เห็นพระพุทธเจ้าประทับนั่งอยู่ เกิดจาก มีจิตเลื่อมใส ได้โปรยดอกธูป ถวายเป็นอาสนะ และได้น้อมนำพวงดอกธูปอันร้อยกรองอย่างงดงาม ถวายพระพุทธเจ้าด้วยมือของตน พระพุทธเจ้าสรรเสริญแล้ว จึงสร้างโสภณวัตถุโรกัย ได้รับแต่ความสุขกายสุขใจ รื่นเริงบันเทิงอยู่เป็นนิตย์เป็นเทพธิดาที่สถิตอยู่ในมัณฑิลาภิรมย์วิมาน เป็นต้น

อานิสงส์ของการสร้างกุศลกรรมจะทำให้ผู้กระทำพบแต่สิ่งดีงามในชีวิต ได้รับความงามที่ปรากฏออกมาทางกาย วาจา และใจ แม้ละจากโลกนี้ไปแล้ว ก็จะได้ไปเสวยผลบุญในชั้นสวรรค์วิมานตามกำลังบุญที่ตนได้กระทำไว้ ดังนั้นการทำสิ่งดี (กุศลกรรม) ไม่ว่าจะเป็นการทำความดีอะไรผลที่ได้รับย่อมเป็นสิ่งดีงามทั้งสิ้น ดังตัวอย่างของบุคคลในสมัยพุทธกาล และเทพบุตร เทพธิดาในชั้นวิมานวัตถุ เป็นต้น

๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยผู้วิจัยได้จัดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย อันประกอบด้วย

๑.๗.๑. การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) ศึกษาคุณลักษณะเพื่อให้เกิดความงามตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท อย่างถูกหลักวิชา โดยความรู้ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจาก พระไตรปิฎกภาษาไทย คัมภีร์อรรถกถา ข้อมูลจากเอกสารวิชาการทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวกับวิมานวัตถุ และศึกษาเอกสาร วารสาร เอกสารเผยแพร่ และสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในด้านรายละเอียดของการอธิบาย นำมาวิเคราะห์ เรียบเรียง และนำเสนอไว้ในบทที่ ๒

๑.๗.๒ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับความงาม การสร้างคุณลักษณะเพื่อให้เกิดความงาม และความงามในฐานะเป็นแรงจูงใจในการสร้างคุณลักษณะ ซึ่งผู้วิจัยจะได้เก็บรวบรวมข้อมูลในด้านรายละเอียดของการอธิบาย นำมาวิเคราะห์ เรียบเรียง และนำเสนอไว้ในบทที่ ๓

๑.๗.๓. เป็นขั้นตอนการบูรณาการที่ได้จากการนำผลการศึกษามาจากขั้นตอนในหัวข้อที่ ๑.๗.๑ และ ๑.๗.๒ มาศึกษาวิเคราะห์ตามแนวคิดและวิธีการ มีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพระพุทธศาสนา จำนวน ๕ รูป/คน รวบรวมผลการศึกษา นำมาเรียบเรียง และการอภิปรายผลการวิจัย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาวิจัยขั้นต่อไป ความรู้ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยพิจารณาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ จากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ เรียบเรียง และนำเสนอผลงานเพื่อจัดทำผลการวิจัย และนำเสนอไว้ในบทที่ ๔

๑.๗.๔ การสรุปผลการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยที่ได้ นำมาสรุปผลการศึกษาวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้ง ๓ ข้อ ที่ได้ตั้งไว้ตามลำดับ และนำเสนอสรุปผลการวิจัย องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย และข้อเสนอแนะ ไว้ในบทที่ ๕

๑.๘ ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑.๘.๑ ทำให้ทราบคุณลักษณะเพื่อให้เกิดความงามตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท

๑.๘.๒ ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับความงาม

๑.๘.๓ สามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางการสร้างคุณลักษณะเพื่อให้เกิดความงามตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาทได้